

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

IV. Qui sint excommunicati vitandi, qui non, & quo iure.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

Quam excommunicatio fertur, nec ferri potest, ut deciditur cap. Romana §. in universitatibus de sententia excommunicat. in 6. Ne contingat aliquem innocentem ligari. Sed ferenda est in omnibus, & singulis illius communitatis, qui rebelles, & contumaces extiterint, ut ex dicto textu notat Glossa §. v. v. m. s. m. Henricus lib. 13. cap. 15. num. 4. Vgolin. de censur. tab. 1. cap. 2. §. A. Sayrus lib. 1. thesauri casuum cap. 8. num. 18.

5. Si vero de causa materiali, ob quam excommunicatio infligitur, loquamur, necessario est peccatum mortale; alias hæc pena, quæ est omnium maxima non committitur culpæ. Contumaciam enim est non priuare subsidio regni cælestis qui per peccatum non se priuauit, ut dixit D. Thom. in additionib. 1. p. quæst. 21. art. 5. Debet autem peccatum exterius prodire, ut ob illius causam excommunicatio infligitur, quia dum est mente peccatum solus Deus iudex illius est. Imò debet esse peccatum futurum, quod comminatio excommunicationis præcedat, iuxta textum in cap. sacro, cap. per istas de sententia excommunicat. de cap. Romana §. oratio. Et cap. constitutionem, eodem tit. in 6. alias excommunicatio non est pena medicinalis, sed vindictæ, utque rebelles, & inobedientes Ecclesie puniat.

6. Sed aduersus supradicta obicit vulgaris casus de vinea deatatoribus. Coningit enim sæpe plures diuisim deuitare vineam, quorum singuli quantitatem leuem arripuerunt, neque vnus in alterius damnificationem consistit: iudex verò Ecclesiasticus, ut prædictum damnum repararet, promulgat excommunicationem aduersus omnes illos, qui vineam deuiastant, nisi restituat, ecce qualiter ob culpam leuem excommunicatio ferri potest. Nauar. cap. 17. n. 130. & 74. verus quæstio quod excommunicatio. Coenens in cap. alma mater. 1. p. §. 9. num. 2. illar. quarta. Per. Nauar. lib. 2. de restitut. cap. 1. num. 5. num. 49. & seq. & dub. 8. per totum censent prædictam excommunicationem nullo modo ligare eos qui solum leuem quantitatem restituerunt. Dicitur, quia estis finis, qui per excommunicationem obtineri intenditur grauis sit, scilicet grauis nouementi reparatio: at quod singulis præcipitur, leue est in se ut patet, leuiterque conducit ad prædicti finis consecutionem. Non enim singulorum restitutio per se sumpta cum leuis quantitatis sit, reparare grauius damnum potest. Quod si dicas, ergo nullus effectus est censura, quæ hoc modo expeditur, ut pote quæ ligare nequit omnes collectiue, ut materialium est, neque etiam diuisim ob materia leuitatem. Respondet potest admittendo nullus effectus esse, casu quo nullus esset qui grauem quantitatem obligatus esset restituere: sed quia id non præsumitur, idcirco hæc excommunicationes feruntur.

7. Nihilominus verius est singulos obligatos esse suam leuem quantitatem restituere, ut docuerunt Sorus n. 4. disp. 22. quæst. 1. et 15. arguitur. Et lib. 4. de iustit. quæst. 7. art. 3. circa modum. Ludovic. Lopez 1. p. instruct. cap. 93. Corduba tract. de casibus conscientie quæst. 70. Michael Salon. 2. quæst. 62. art. 7. contro. 1. §. 1. §. de parit. p. n. Ioann. Medina Cod. de restitut. q. 10. vel occurrat sic casus; in respons. ad 1. Sayrus lib. 1. thesauri casuum, ap. 9. num. 9. & 10. Henric. lib. 13. de excommunicat. cap. 17. am. 4. Lellius lib. 2. de iustit. cap. 12. dub. 9. num. 55. Sicut de censur. disp. 20. sect. 1. num. 4. & seq. Barbofa 3. de po. 1. §. 1. §. alleg. 96. num. 29. & alij. Mouer ea consideratione. Impossibile est damnum graue domino vineæ minus singulorum fuerit illatum reparare, nisi singuli ea minima furta restituant. Ergo singulorum restitutio leuis quantitatis surrepta grauius contemnit illam reparacionem. At quoties finis præcepti grauis est, res quæ præcipitur prædicti finis consecutionem est necessaria, grauis est obligatio illam exequendi, quia grauitas præcepti non desumitur solum ex grauitate materiae in se spectata, sed ex graui vel leui conuenientia, quam habet cum fine intento, ut dixi, & probauit tract. 2. de peccat. disp. 2. pun. 7.

8. Ex his decidenda est quæstio de excommunicatione frequentem lata ad reuelandas scripturas, manifestandum delinquentem, qualiter inobedientes ligari possunt. Pro cuius decisioe aduerte dupliciter expeditur prædictam excommunicationem posse. Primo, ut excommunicationis compelli, adimplere obligationem quam alias habes manifestandi tum scripturas tum delinquentem. Et tunc excommunicatio expeditur hoc tenore. Qui aliter scripturas apud se detinet, vel contra propriam conscientiam, & dei timorem delinquentem non manifestauerit, ipso facto excommunicatus sit. Secundo expeditur excommunicatio potest notam obligationem inducendo, quod colligitur, quando ex verbis præcepti non supponitur peccatum esse commissum in notis reuelandis scripturis, vel manifestandis delinquentibus, quia nec de iur. scripturæ esse aliena, nec temere, & contra propriam conscientiam delinquentem celare. Si primo modo feratur excommunicatio solum ligat, quando secluso illo præcepto ex iure naturali, vel diuino tenebatur. At si feratur secundo modo, nouam obligationem inducere potest.

9. Ut autem intelligas, quando ab hac obligatione manifestandi scripturas, vel delinquentem excusaris. Vide tract. 6. de charit. disp. 3. pun. 13. & 14. Raro enim delinquentem tenebris manifestare, si probare non potes; quia iudex, regulariter non solum Rei emendationem, sed & punitionem intendere præsumitur, ut tradit alius relatus Sayrus lib. 1. thesauri casuum cap. 9.

num. 36. Barbofa de potest. Episcopi alleg. 96. num. 51. Deinde scripturas alienas non obligas reuelare si ex eorum reuelatione graue tibi damnum in rebus propriis imminet; quia præcepta Ecclesiastica cessante bono communi non censentur obligare cum graui dispendio; ut prædicto loco aduertit Suar. de censur. disp. 20. sect. 3. num. 9. Sayrus loco citato. Barbofa alleg. 96. num. 50.

10. Porro Trident. sess. 25. cap. de reformat. monet nunquam esse ferendam excommunicationem pro prædictis rebus temporalibus, nisi matura consideratione, & quando alia via non superpetit emendandi delictum, ut aduertit Sayrus lib. 2. thesauri casuum cap. 9. num. 33. Et optime Barbofa 1. p. de potest. Episcopi alleg. 69. an. 2. vbi praxim monitorialium excommunicationum tradit, necessario videndum. Quapropter si veritas inuestigari potest, & debitum recuperari depositione testium, executione reali, vel personali, expedienda non sunt hæc monitoria, quia solum in subsidium permittuntur, ut pluribus tradit Gutierrez lib. 1. canon. quæst. cap. 11. num. 59. & seq. Vnde nunquam contra determinatam personam hæc monitoria feruntur, quia cognita persona delicti potest à suo iudice compelli iudicio stare, ut bene tradit Aloy Riccius in præxi fori Ecclesiast. resolut. 235. idcirco persona, quæ præsumitur rem alienam detinere non exprimenda in dictis monitoriis, ut notauit idem Riccius resolut. 242. Neque item dictæ monitoria sunt concedenda nisi pro causa graui, arbitrio ordinarij, ut ex Trident. colligit Riccius resolut. 238. eaque exprimenda in dictis monitoriis, & ad instantiam partis, vel iudicis secularis perentis, nunquam tamen ex officio, nisi pro bonis Ecclesie, ut probat Vgolin. de potest. Episcopi cap. 45. §. 1.

11. Examinato igitur cuius interest monitorias litteras concedi, & deponente causam esse grauem, neque alia via intentum obtineri posse, concedit Episcopus eas litteras, aliquam pars à denegatione appellare poterit; nam esto earum concessio arbitrio Episcopi remittitur, ab iis, quæ iudicis arbitrio remittuntur appellatio permittitur parti grauatae; ut ex Glossa in ca. super his de accusationib. & cap. Romana, verbo minus legitima de appellacionib. in 6. colligitur. Quaranta in sum. Bullarum verbo Archiepiscopi auctoritas, autor. 18. num. 18.

12. Concessis litteris, si pars aduersus quam feruntur compareat in termino, asseratque se paratum esse respondere coram suo iudice, monitoria cessare debent utpote non necessaria, cum suppetat alia via debitum recuperandi, vel veritatem inuestigandi, ut notauit Vgolin. de potest. Episcopi cap. 45. §. 2. Guicerr. lib. 1. canon. 99. cap. 11. num. 82. Marcus Anton. Genueni. in præxi Archiepiscopi Neapolit. cap. 11. in fine. Quod si termino capto comparuerit, allegaueritque rem iusto titulo retinere, paratūque esse coram suo iudice respondere, cogendus est in eo iudicio Ecclesiastico rationem reddere, alias, ab excommunicatione incurra absolueudus non est. Neque mirum esse debet, quod Ecclesiasticus eo casu de prædicta obligatione cognoscat, quia cognoscit accessorie ob excommunicationem incursum. Quod limitandum venit, nisi responderet coram iudice layco, & monitoria cessare essent non habendis probationibus, quia tunc iudicij seculari vbi caprum est negotium remitti debet, ut docet Gutierrez dicto cap. 11. an. 86.

13. Testes vi monitoriarum deponentes non coguntur iurare, nisi in ipsis monitoriis cautum esset, quod fieri posse testatur Barbofa alios referens 3. p. de potest. Episcopi allegat. 96. num. 44. Facta verò depositione testium, pars ad cuius instantiam monitoria sunt concessa producit libellum in quo petit excommunicationem in genere cogi ad penitentiam, & nominatim excommunicari, neque absolui, quouisque à peccato crearet Iudex oblato libello testium depositionem examinat parte citata, alias fidem non facient. Quod si nihil opponat cogendus est ad penitentiam, & consequenter ad restitutionem aggravatione censuræ. Vide Gutierrez dicto cap. 11. an. 11.

14. Quoad causam formalem, seu modum ferendi excommunicationem constat illum sufficientem esse, qui voluntatem ferentis censuram sufficienter exprimat. Expedi tamen seruare modum conseruatum cuiusque Diocesis. Illud certum seruandas esse condiciones præscriptas in cap. sacro de sententia excommunicat. & cap. cum medicinalis, eodem tit. in 6. quas præcedenti dispur. explicuimus. Et videri potest Sayrus lib. 1. thesauri casuum cap. 12. & 13.

PUNCTVM IV.

Qui sint excommunicati vitandi, qui non, & quo iure.

- 1. Aliqui censent iure diuino omnes esse vitandos.
2. Verissimum est solo iure Ecclesiastico prohiberi esse eorum communicationem.
3. Qualiter iure Ecclesiastico hac communio excommunicatis denegetur. Et proponuntur decreta Concilij Constant. & Basiliens.
4. Plures inclinant standum esse decreto Concilij Basiliens. §. Verius.

- Verius est constitutionem Concilij Constantiensis retinendam integrè esse.
- 6 Ex hac constitutione sit non teneri fideles excommunicatum vitare quantumvis notorium, nisi fuerit denunciatus
- 8 Quis sit fama de percussione notoria clerici, vel de excommunicationis denunciatum sufficiat ad vitandum excommunicatum.
- 9 Excommunicatum denunciatum in vno loco satis probabile est se non solum possesed teneri ubilibet vitare.

Non desunt qui sentiant omnem excommunicatum iure divino seipsum esse a fidelium communione; ita ut neque ipse cum fidelibus communicare possit, neque alij fideles cum ipso saltem in rebus diuinis, quæ est communicatio Christianorum propria. Ducuntur ex illo Matth. 18. si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus, & publicanus. Et ex illo Pauli ad Titum, 3. hæreticum hominem post vnam, & secundam correctionem deuita. Et ex illo Ioanni. epist. 1. Nolite cum domo recipere, neque Auc ei dixeritis.

1. Ceterum verissimum est omnibus excommunicatis solo iure Ecclesiastico prohiberi communionem fidelium: docuit alij relatis Suar. disp. 2. de censur. sect. 1. Egid. Coninch. disp. 14. dub. 2. in princ. Stephan. Dauila 2. p. de censur. cap. 3. disp. 1. dub. 6. Gaspar Hurtado disp. 2. de excommunicat. difficult. 2. Etenim vt ex puncto 1. constat, et si potestas excommunicandi fuerit à Christo Ecclesie concessa, at excommunicatio institutio à sola Ecclesia ortum habet; alijs si priuatio communionis esset excommunicatis iure diuino indicta, non posset Ecclesia hanc priuationem restringere, vel extendere, aut aliquo modo mutare, sicuti pro varietate temporum factum esse colligitur ex cap. quoniam multos 11. quæst. 3. Ex verbis illis Matth. Pauli, & Ioannis non inferitur hæreticum, & inobedientem necessario esse vitandum; quia illa verba non præceptum continent alijs omnes rebelles Ecclesie, & incorrigibiles ipso iure essent excommunicati vitandi; sed consilium denotant, & admonitionem, ne cum hæreticis incorrigibilibus, & contumaciter inobedientibus communicemus, tum ob contagionis periculum, tum vt ipsi confusi respiciantur.

3. Posito autem iure diuino nullum peccatorem priuatum esse communionem aliorum fidelium, neque alios fideles ab illis conuictu obligatos esse se iungi. Restat videndum qualiter possit iure excommunicatus à fidelibus, & fideles ab ipso segregentur? Olim ante Concilium Constantiense qui erat ab Ecclesia excommunicatus, tenebatur se separare à conuictu, & communicatione aliorum fidelium & fideles ab ipso; ita vt si excommunicatio publica esset, tenebantur in publico, si secreta secreto, sicuti constat ex cap. cum non ab homine, de sententia excommunicat. & tradit ibi Glossa & Panormit. num. 2. 3. & 7. cap. cum desideres, eodem tit. & ibi Innocent. Panormit. Henric. & Felin. At in Concilio Constantiensi anno Domini 1414. celebrato, & à Martino V. confirmato, edita est Constitutio, quæ incipit. Ad euitanda scandala, quæ licet in tomis Conciliorum non extet, refertur à S. Antonin. 3. p. tit. 26. cap. 3. Ioan. drico de lib. Christiana, cap. 88. Adriano in 4. sentent. tract. de consell. quæst. 9. & tract. de clauib. quæst. 3. Et tract. de Eucharist. quæst. 16. Nauarro cap. 27. num. 25. Dominico Soto in 4. d. 22. quæst. 1. art. 5. Gutier. lib. 1. canon. 99. cap. 1. num. 11. Sayro lib. 2. thesauri casuum, c. 12. num. 6. & alijs. Tenor constitutionis est. Ad euitanda scandala, & multa pericula, quæ conscientias timoratis contingere possunt Christi fidelibus, tenore præsentium misericorditer indulgemus, quod nemo deinceps à communionem alicuius, sacramentorum ad ministrationem, aut alijs quibuscunque diuinis iuris, & extra prætextu cuiusque sententia, aut censura Ecclesiastica à iure, vel ab homine generaliter promulgata teneatur abstinere, vel aliquem vitare, aut interdictum Ecclesiasticum obseruare, nisi sententia, vel censura huiusmodi fuerit illata contra personam, collegium, vniuersitatem Ecclesie, communitatem, aut locum certum, vel certam à iudice publicatam, vel denunciata specialiter, & expressè constitutionibus Apostolicis, & alijs in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscunque. Saluo si quem sacrilega manuum iniectione in Clericum, in sententiam latam à canone adeo notorie confiterit incidisse, quod factum non possit aliqua tergiversatione calari, nec aliquo suffragio excusari, nam à communionem illius licet denunciatus non fuerit, volumus abstinere iuxta canonicas sanctiones. Et inferius subiungitur. Per hoc tamen huiusmodi excommunicatos, suspensos, interdictos, aut prohibitos non intendimus in aliquo releuare, nec quomodolibet suffragari. Hactenus Concilium Constantiense, prout à supradictis Doctoribus refertur. Hinc constitutioni Concilium Basiliense, sess. 20. in fine, sub. tit. de excommunicatis non vitandis, moderatationem adhibuit, vt non solum notorios clerici percussor, sed quicunque notorius excommunicatus vitandus sit.

4. Hinc orta est inter Doctores controversia, cui constitutioni standum sit, an Constantiensi, an Basiliensi? Inclinat standum esse Basiliensi Felinus in cap. Rodolphus circa finem de Recri-

ptis. Siluest. verbo excommunicatio, §. num. Nauarr. in cap. 1. §. labores, de parit. disp. 6. Albertinus repeti. Rub. de hæreticis, c. 44. Couarru. in cap. alma mater. 1. p. §. 2. num. 7. Vgolin. de censur. Ecclesiast. tab. 1. cap. 13. §. 7. num. 8. Mouanur, quia Basiliensis constitutio expressè habetur in dicto Concilio, scilicet Constantiensi, sed tantum ex relatione D. Antonini, & aliorum Doctorum. Ergo illi standum est.

5. Ceterum longè verius est, Constantiensem constitutionem retinendam integrè esse absque vlla moderatone, vt docuit Siluest. mutans priorem sententiam in epist. ad lectorem, in vlt. folio. Et Nauarr. quod prius docuerat corrigens in posterius edit. sum. cap. 9. num. 8. & cap. 27. num. 34. Victoria de excommunicat. num. 20. Auila 2. p. de censur. c. 6. disp. 2. dub. 1. Henric. lib. 8. de excommunicat. n. 1. Suar. disp. 9. sect. 2. num. 7. Gutier. canon. 99. cap. 1. num. 14. Coninch. disp. 14. dub. 2. 2. 9. Sayrus lib. 2. thesaur. casuum, cap. 12. §. 9. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. cap. 4. num. 3. & alij communiter. Ratio est, quia concilium Basiliense omni auctoritate fuit destitutum propter acephalum, idèque in Concilio Lateranensi sub Leone X. sess. 11. dicitur non fuisse Concilium, sed Conciliabulum, & in multis erant, maxime in depositione Eugenij IV. Vnde ipse Eugenius illius decreta reuocauit, exceptis quibusdam pertinentibus ad beneficiorum collationes, dispensationes, centuram abolutiones, sicuti videt fecit Nicolaus V. vt constat ex eius Bulla data Spoleti 4. Kalend. Iulij anno 1439. & refertur ad finem Concilij Basiliens. sess. 4. Præterea vlt. & consuetudine in Germania, Gallia, & Belgio, quæ est optima legem interpres habetur notorius hæretici, aliorumque excommunicatorum concilium non vitari, quousque eorum excommunicatio declararetur.

6. Ex hac constitutione inferunt non esse obligatos fideles vitare excommunicatum notorium, siue factum, siue iure quousque denunciatum, sit, nisi clerici percussor fuerit; quia contentum expressè requirit centuram denunciationem, quæ faciendæ est in Ecclesia, vel alio loco publico, iuxta regionis consuetudinem, vt docuit Nauarr. cap. 27. num. 35. Henric. lib. 13. cap. 3. a. num. 1. Gutier. canon. 99. cap. 1. n. 20. & seq. Auila 2. p. cap. 6. disp. 2. dub. 2. Sayrus lib. 2. thesauri casuum, cap. 12. num. 16. & 17. Coninch. disp. 14. de excommunicat. dub. 2. num. 11. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. cap. 4. num. 2. Valsq. de excommunicat. dub. 2. Gaspar Hurtado al. p. 2. de excommunicat. difficult. 3. & alij. Tametsi contrarium sentiam Adrian. in 4. tract. de sacram. Eucharist. cap. vlt. de impedimentis, vers. quantum ad certum. Et tract. de sacram. confess. dub. 9. vers. secundum propositio. Felin. in cap. Rodolphus, num. 73. de Recriptis. Dominic. Sotus in 4. d. 1. q. 2. art. 6. p. 107. Gutier. canon. 99. cap. 1. num. 42. Et in hæreticis docet Sayrus lib. 2. thesauri casuum, cap. 12. num. 10. exillimantes, ex eo quod aliqui declaratus sit commissus delictum, cui excommunicatio annexa est censendum esse excommunicatum denunciatum. Sed decipiuntur, quia aliud est declarare delictum, & ex consequenti excommunicationem, aliud declarare, & publicare directè ipsam excommunicationem, quod est præfatio requisitum vt faceret Nauarr. & alij.

7. Dixi nisi, clerici percussor fuerit, hoc enim tametsi denunciatus non sit, vitandus est, dummodo notoria sit iam ex facto, quam ex iure eius percussio. Sed que ad hanc notorietatem requirantur? Non conueniunt Doctores. Sum. disp. 7. sect. 1. numero 1. tenet esse notorium percussorem censendum comparatione cuiusque cum certo de percussione constaret; quia textus solum requirit, vt na de percussione constet, vt nulla tergiversatione calari possit: at comparatione illius qui præfatus fuit percussioni iniuste calari vlt. tergiversatione potest. Ergo Sed rectius Nauarr. cap. 27. num. 35. Auila 2. p. cap. 6. disp. 2. dub. 4. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. cap. 4. n. 2. §. secundum. Gaspar Hurtado disp. de excommunicat. n. 1. §. 3. num. 10. Coninch. disp. 14. dub. 2. num. 11. & alij sententiam notoriam percussorem reddentem excommunicatum vitandum, eam tantum esse, quæ commissa est coram maiore parte populi vniuersitatis, vel communitatis, in qua ad minus sint decem, quibusque confert nullo suffragio, nulla exultatione eius innotuit ceteri posse. Quippe percussio coram duobus, vel tribus testibus facta nota testibus est, & in iudicio prohibitis. Sed non est simpliciter notoria, vt Constantiense Concilium ergo poteritque aliqua tergiversatione calari.

8. Sed an sola fama de percussione clerici, vel de excommunicationis denunciatum sufficiat, vt teneatis sic infamatum vitare? Dicendum est, si fama à de dignis orta plene, & integre proberet sufficere ad dictam obligationem inducendam; quia præstat mortalem certitudinem, quæ in his rebus satis esse videtur. Argum. cap. illud Et ibi Panormit. de cler. excommunicat. n. 1. Et cap. cum desideres, vers. secundum questionem de sententia excommunicat. Et tradit Nauarr. cap. 27. num. 25. Couarru. in cap. alma mater. 1. p. §. 2. num. 4. Vgolin. ab. 1. de censur. cap. 2. §. 2. Sayrus lib. 2. thesauri casuum, cap. 12. num. 2. vers. hoc adde.

9. Quæstio grauis est, an in vno loco denunciatus, vel

manifestum clerici percussorem tenaris vblibet vitare, vel possis? Satisprobabile est te non solum occulte, sed publice cum vitare posses; quia excommunicatio iure, vel facto publica in vno loco absolute publica est. & vt talis probari potest. Ergo dat quod statem fidelibus vitandi praedictum excommunicatum. Quod vero tenaris illum vitare, inde probatur; quia Concilium Constantiense praecipit vitare excommunicatum denunciatum, & manifestum clerici percussorem, neque restringit praecipit ad locum denunciations, vel percussions. Sic videtur sententia Henrici lib. 13. cap. 24. n. 1. Filicucius tract. 1. cap. 3. quaest. 7. num. 49. Valq. de excommuni. iur. dub. 8. num. 2. Bonac. disp. 2. de excommunicat. q. 2. pun. 6. §. 2. num. 48.

Sed verius existimo te ab hac obligatione liberum esse vti docet Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 11. num. 20. Auila 2. p. de censur. cap. 6. disp. 1. dub. 12. Moueor quia (vt recte tradit Durand. in 4. d. 1. 8. quaest. 5. in fine. & Paludan ibi quaest. 6. art. 1. num. 5.) excommunicatus publicarius in vno loco non est censendus in alio publicus esse, quia esto denunciatio officia personam, id intelligendum est comparatione illorum, quibus denunciat, seu in quorum notitiam deuenit denunciatio potest. Ex qua ratione infero neque etiam secretò te obligatum esse ibidem dictum excommunicatum vitare; quia obligatio vitandi excommunicatum etiam secretò post Concilium Constantiense non oritur ex excommunicatione, sed ex illius notoria denuntiatione, ergo nullam vitandi eum obligationem inducit.

Adhuc excommunicatum denunciatum, & manifestum clerici percussorem vocari non toleratum; quia Ecclesia non tolerat, nec permittit fideles cum ipso communicare, e contra reliquos excommunicatos appellari tolleratos, quia eorum communicatio cum fidelibus toleratur.

PUNCTVM V.

Quibus in rebus cum excommunicatis vitandis, vel non vitandis excommunicare possis.

1. Proprietur difficultas, an cum excommunicatis toleratis communicare possis.
2. Resolvitur tibi licitum esse in rebus politicis, & diuinis communicare.
3. Satis aliqua necessitate, vel speciali utilitate inducere potes excommunicatum toleratum, vt tibi Sacramenta ministrare.
4. Satis hac necessitate, vel utilitate grauissimi Doctores censent illicitum esse.
5. Contrarium est probabilior.
6. Excommunicatis toleratis nullo modo priuantur potestate exercendi actus qui in fidelium utilitatem cedunt.
7. Qualiter pro excommunicatis toleratis offerre sacrificium possis. Respondetur remissiuè.
8. Qua dicta sunt de excommunicato procedunt de suspensio, & interdicto.

1. Certum est omnem communicationem tum diuinam, tum humanam cum excommunicato denunciatò, vel manifestò clerici percussore tibi prohibitam esse. Cap. excommunicatus 1. quaest. 3. & penult. de sententia excommunicat. Quare solum est dubium, an cum aliis excommunicatis sit tibi permissa. Et ratio difficultatis est quia ipsi excommunicatis prohibita est omnis communicatio cum fidelibus. Ergo nequeunt fideles abique necessitate cum ipsis communicare, ne peccato illorum cooperentur. E contra vero in Extraganti Ad euitanda scandala, conceditur fidelibus communicatio cum excommunicatis qui denunciat non sunt, nec manifesti clerici percussores. Ergo licet communicare possant; aliis nullus esset fauor fidelibus factus.

1. Dicendum igitur est tibi licitum esse cum his excommunicatis in rebus politicis communicare, ac si excommunicati non essent; vti docuit Candelab. aureum de excommunicat. n. 78. & 79. Coninch. d. sp. 14. dub. 3. concl. 1. Gaspar Hurtado disp. 2. de excommunicat. diff. ult. 4. Ratio est manifesta, quia in Extraganti Concilij Constantiensis haec communicatio fidelibus permittitur, ne scrupulis agitentur, ac si haec communicatio solum in causa vrgentis necessitatis permittitur, non satis fidelium conscientias consulitur; esse neque vllum fauorem fidelibus Concessionem concessisset; quidem stante necessitate haec communicatio cum excommunicatis denunciatis permittitur.

Idem est dicendum de communicatione in diuinis ad quam non inducis, quia ex precepto Ecclesiastico, & vi censurae nulli tibi communicatio cum his excommunicatis toleratis interdictur: ex alia parte non est causa, vt excommunicatus tecum communicet, ergo ex nullo capite in ea communicatione peccatum adesse potest, vt recte aduertit Aegid. de Coninch. disp. 14. dub. 3. concl. 1. Paul Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 1. cap. 4. num. 5. in fine. Quapropter excommunicato sacrum facienti assistere potes, & te celebrante permittere, vt assistas; quia peccatum quod ipse committit, tu non es causa.

3. Sed an excommunicatum toleratum inducere possis, vt celebret, tibi que Sacramenta ministrat, tecumque officium diuinum recitet? Non conueniunt Doctores. Et quidem stante necessitate, vel speciali utilitate qualis esset non reperire alium, qui aequè bene hac tibi beneficia conferat, dubium esse non debet, tibi licitum esse, vt expressè tradit Coninch. disp. 14. dub. 5. conclus. 1. Nam in ea inductione non peccas aduersus censuram; siquidem ex vi censurae nulla tibi communicatio cum his excommunicatis interdictur, neque etiam ob inductionem ad peccatum, quia tu non inducis ad iniquam Sacramentorum administrationem, & celebrationem; hanc enim non postulas, sed postulas administrationem Sacramenti, & celebrationem secundum se, quae per se licite fieri possunt ab excommunicato tolerato stante necessitate, vel utilitate petentis. Quod amplius constabit ex sequentibus.

4. Verùm secula necessitate grauissimi Doctores docent te peccatum graue committere, si inducas excommunicatum, vt tibi Sacramenta ministrat, celebret officium diuinum, tecum recitet, non quia pecces contra praecipitum censurae; sed quia peccas contra Religionem, vel Charitatem inducendo excommunicatum ad actum, quem posita censura licite praestare nequit. Negari namque non debet indecens esse, & illicitum, si excommunicatus nulla necessitate intercedente Sacramenta ministrat, sacrificium offerat, vt pote qui est publica Ecclesiae sententia ab Ecclesia praecitus. Si enim Ecclesia cum a se praescindit, quomodo intentionem habere poterit, vt tanquam sui ministrat, & suorum bonorum dispensator, & legatus apud Deum assumatur? Atque ita esse illicitum docent communiter Doctores, teste Auila 2. p. c. 6. disp. 8. dub. 1. Suar. disp. 1. sc. 4. num. 10. Coninch. disp. 14. dub. 3. concl. 3. & 4. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. c. 4. num. 5. Basil. Ponc. lib. 5. de matr. c. 18. §. 9.

5. Sed rectius Sanch. lib. 7. de matr. disp. 9. num. 8. Sayrus lib. 2. thesauri casuum, c. 12. num. 10. Henric. lib. 13. cap. 6. & 10. Gaspar Hurtado disp. 2. de excommuni. diff. 4. Filicucius. tract. 1. cap. 3. & 4. & alij apud ipsos censent per se nullum esse peccatum petere ab his excommunicatis Sacramenta, & sacrificia. Moueor, quia Concilium Constantiense fidelibus concessit potestatem cum excommunicatis non denunciatis communicandi tam in diuinis, quam extra ac si excommunicati non essent. Quae facultas frustranea & inutilis esset, si virtute religionis, vel charitatis ab hac communione arceri deberent. Quapropter dicendum est intercedente petitione fidelium non impedire excommunicatos ratione excommunicationis; quin Sacramenta ministrare, & sacrificium offerant. Neque inde fit, excommunicatos vi Concilij Constantiensis in aliquo releuari. Non enim releuantur ipsi directe, sed releuantur fideles à prohibitione antea habita; tamen ex hac releuatione resultat ipso excommunicatos releuari, quod est per accidens, & praeter Ecclesiae intentionem.

6. Hinc fit excommunicatos toleratos nullo modo priuari potestate exercendi actus qui in fidelium utilitatem cedere possunt, nempe iudicem non priuari potestate indicandi, nec Praelatum potestate dispensandi, conferendique beneficia, abfoluendi à censuris, & peccatis vt laicis dicemus infra. Nam cum haec omnia permillum sit subditis à suo superiore excommunicato petere, necessum est fateri ipsium posse ea illis concedere.

7. Grauior dubitatio est qualiter possis pro excommunicatis toleratis offerre sacrificium, & publicas Ecclesiae orationes, qualiterque Ecclesiasticae sepulturae tradere nulla praemissa abfolutione censurae. Sed huius dubitationis decisio pendet ex decisione qualiter excommunicati iis omnibus effectibus priuentur. De quibus infra.

8. Ad extremum quae dicta sunt, & dicentur de excommunicato procedunt in suspensio & interdicto illius in rebus, in quibus vi suspensionis, & interdicti remouentur, dum enim haec censurae denunciate non sunt, potes cum illis communicare, ac si suspensio, & interdicti non essent, probauit Nauar. c. 1. §. laboree num. 13. de pœnit. d. st. 6. Cutierr. canon. 99. cap. 1. num. 43. Sayrus lib. 2. thesauri casuum, cap. 12. num. 21. Gaspar Hurtado disp. 2. de excommuni. diff. 4. num. 8.

PUNCTVM VI.

De primo effectu excommunicationis maioris, qui est priuare excommunicatum communibus Ecclesiae suffragiis.

1. Qua sit priuatio suffragiorum Ecclesiae
2. Triplex est Ecclesiae spirituale subsidium.
3. Excommunicatus solum est priuatus sub fidis spiritualibus nomine Ecclesiae factis.
4. Nullatenus licet pro excommunicatis in particulari publicis orationes fundere, & sacrificium missae offerre nomine Ecclesiae.
5. In genere, & in communi alij non possunt pro excommunicatis suffragia, & sacrificia offerri posse.

6. Contra